

Tilsynsrapport

Politiets utlendingsinternat på Trandum

Tirsdag 17. mars 2026

Tilsynsrådet for tvangsreturer og utlendingsinternatet gjennomførte stedlig tilsyn på Politiets utlendingsinternat for vurdering av om behandling av internerte er i tråd med menneskerettighetene. Tilsynet var varslet.

Innledende samtale med ledelsen

Tilsynet startet med en kort innledende samtale med ledelsen ved internatet. Politiets utlendingsenhet (PU) orienterte om status. På forhånd hadde Tilsynsrådet mottatt dokumentasjon på belegg over internerte, statistikk over kroppsvisitasjoner og oversikt over utelukkelse og bruk av sikkerhetsavdeling eller sikkerhetscelle.

Faktiske forhold under tilsynet

Ut fra dokumentasjon sendt til Tilsynsrådet dagen før tilsynet kunne rådet se at det var rundt 30 internerte på internatet, et relativt lavt belegg. Fire avdelinger var åpne. Flertallet av de internerte var menn. Oppholdstiden varierte fra to dager til litt over syv uker. Registrert nasjonalitetene hos de internerte var blant annet Somalia, Iran, Algerie, Elfenbenskysten, Kina, Thailand, Romania, Cuba, Etiopia, Portugal, Colombia, Eritrea, USA, Russland, Uganda, Ukraina, Irak og Afghanistan.

Samtaler med internerte

Det ble under tilsynet gjennomført samtaler med ti internerte. Særlig positivt var det at flere kvinner ønsket å snakke med Tilsynsrådet denne gangen. På forhånd hadde Tilsynsrådet laget plakater med informasjon om tilsynet og om muligheten til å snakke med Tilsynsrådet, som de ansatte på internatet ble bedt om å henge opp og levere til de internerte. Tolketjeneste fungerte bedre denne gangen enn ved forrige tilsyn. Det er likevel viktig at det undersøker om de internerte faktisk behersker engelsk før man velger å ikke bestille tolk.

Flere internerte uttrykte at de var fornøyde med utlendingsinternatet og behandlingen de fikk ved internatet. Det ble særlig trukket frem at personalet ved internatet behandler de internerte med respekt. Noen internerte uttrykte utfordringer med mattilbudet og fortalte at mange ikke ønsket å spise maten de internerte får servert, mens andre fortalte at maten var grei. Det ble trukket frem som positivt at de internerte har fri tilgang til frukt, men de internerte gjerne skulle hatt mulighet til å lage mat selv.

Det ble også trukket frem som positivt at de internerte har tilgang til Youtube og Netflix på TV-en. I etterkant av tilsynet har PU presisert at ved bruk av Netflix må de internerte bruke sin egen Netflix-konto.

En utfordring som ble trukket frem var at de internerte ikke har tilgang til egen telefon og derfor ikke tilgang til Whatsapp og Telegram.

Flere av de internerte ga uttrykk for at de fikk helsehjelp når de trengte det, men enkelte internerte ga uttrykk for at det var enkelte utfordringer med at de ikke fikk den helsehjelpen de ba om. Tilsynsrådet videreformidlet dette til helseavdelingen og PU etter samtalene.

Observasjoner fra befaring

Tilsynsrådet befarte deler av utlendingsinternatets lokaler. Under befaring av aktivitetssenteret ble det informert om at internatet siste tiden hadde satt inn en ekstra aktivitetsleder, som under tilsynet jobbet på kjøkkenet med én internert. Aktivitetslederen fortalte at de hadde benyttet kjøkkenet hver dag uken før og at de hadde fokus på å aktivisere de mest sårbare for eksempel de som var utelukket fra fellesskapet.

Under befaringen så Tilsynsråd at kroppsskanneren hadde kommet til internatet, selv om denne fremdeles ikke var tatt i bruk. Arbeidet med å bygge om blant annet rommet der kroppsskanneren skal stå og nytt besøksrom var i gang. Byggearbeidet skal etter planen ferdigstilles i uke 22. Det innredes også egne rom for intervjuer og kartlegging av internerte som faller inn under EUs nye screeningforordning, som innføres i juni.

På spørsmål fra Tilsynsrådet forklarte PU at kameraet på besøksrommet er tildekket og at det kreves et vedtak dersom kameraet skal slås på. Dette skal de internerte få beskjed om. Ved bygging av nytt besøksrom er det tiltenkt bedre tilrettelegging for barn og de ansvarlige for byggingen har hatt samtaler med barnefaglig ansvarlige. PU forklarte etter spørsmål fra rådet at besøksrommet ikke var tilrettelagt for intimitet slik det er i fengsler (leder for internatet uttalte på det avsluttende møte med ledelsen, jf. punkt 6, at de ville diskutere dette i det videre arbeidet med besøksrom).

Under befaringen fikk Tilsynsrådet se et av PC-rommene på internatet. Rådet ble informert om at døren til PC-rommet blir lukket når en internert er på PC-en og at den internerte ringer på når vedkommende er ferdig. De internerte kan søke fritt på PC-en, men ikke laste ned apper. De internerte gir beskjed til en ansatt dersom vedkommende vil på PC-rommet. Dersom det er kø på rommene, skriver de internerte seg på lister. De internerte blir oppfordret til å slå av totrinnsverifisering da dette er en utfordring når de internerte ikke har telefonen sin tilgjengelig, men de ansatte hjelper også de internerte med å hente telefonene for å logge inn der det treng totrinnsverifisering, men her kan det skje at de internerte må vente litt.

Rådet stilte spørsmål til PU om tilgang til store saksdokumenter. PU forklarte at de ikke tillater at minnepenn blir satt inn i internatets PC, men at de som regel finner en løsning der det er behov for tilgang til slike store dokumenter.

Rådet fikk se hybellås på et av rommene, som det har vært noen mindre utfordringer med. PU forklarte at noen av hybellåsene har blitt slipt og at det ellers i stor grad har gått seg til.

Møte med helsetjenesten

Helsetjenesten opplyste at deres opplevelse er at dagens bemanning på internatet fungerer greit. Lege er nå tilgjengelig tirsdag, torsdag og lørdag, noe som har ført til at det er mindre behov for legevakt. Ullensaker kommune vil beholde ansvaret for helsetjenesten ved internatet når Kriminalomsorgen overtar.

Tilsynsrådet tok opp problemstillingen rundt psykologtjeneste ved internatet. Helsetjenesten opplyste at de ansatte ved internatet gjør en god jobb med dette allerede og at det ellers kan være aktuelt å henvise til spesialisthelsetjenesten. Helsetjenesten forklarte at det kan være aktuelt å ha en psykolog tilgjengelig for ukentlige fagdager.

Tilsynsrådet har inntrykk av at de som ber om sovetabletter ved internatet får dette og ønsket å vite om helsetjenesten hadde noen refleksjoner rundt dette. Helsetjenesten opplyste at

legen foretar grundige individuelle vurderinger i slike tilfeller, og at medikamentell behandling i en kortere periode kan benyttes som et støttende tiltak for å dempe den akutte belastningen den internerte står i.

Avsluttende møte med ledelsen

I avslutningsmøtet tok Tilsynsrådet opp flere temaer, blant annet mattilbudet, aktivitetstilbudet, innlåsing, tilgang til internett, utelukkelse, non-refoulement, utforming av besøksrom og kroppsvistasjoner, samt overføring til kriminalomsorgen.

Tilsynsrådets vurderinger

Det var mye positivt som fremkom under tilsynet. Generelt opplevde Tilsynsrådet at de internerte var positive til internatet og at de internerte opplevde seg godt behandlet.

Tilsynsrådet mener det er positivt at aktivitetssenteret i større grad blir brukt og at det er satt inn en ekstra aktivitetsleder.

Rådet anser det fremdeles som problematisk med den langvarige, generelle innlåsing på rommene. Det anses ikke tilstrekkelig at det kun gjøres individuelle vurderinger i helt spesielle tilfeller og at det da kan vurderes åpen luke eller åpen dør.

Det er positivt at det ikke er begrensninger på hvilke nettsider de internerte kan besøke på internett, men rådet ser at det likevel er utfordringer med enkelte sider, for eksempel Whatsapp, da denne siden krever tilgang til telefon ved hver pålogging. Rådet opplever at det er et strukturelt hinder at telefonen oppbevares i et annet bygg enn PC-rommene. Rådet mener at dette burde ses på en gang til.

Rådet er oppmerksom på at det er mange saker om utelukkelse og to-trinnsvitasjoner og merker seg at det er flere dager med utelukkelse enn i 2025.